

PISMIENICTWO:

1. Frömel K., Formánková S., Bartoszewicz R., Koszycz T. (1996), *Sportovní zájmy žáků wrocławského a olomouckého regionu z hlediska pojetí školní tělesné výchovy*, [w:] *Efekty kształcenia i wychowania w kulturze fizycznej*, PTNKF, AWF w Katowicach.
2. Frömel K., Powolny L., Ludva P. (1996), *Struktura sportovních zájmů v olomouckém a katowickém regionu z hlediska profesní přípravy učitelů tělesné výchovy*, [w:] *Efekty kształcenia i wychowania w kulturze fizycznej*, PTNKF, AWF w Katowicach.
3. Nowocień J. (1993), *Sport i olimpiizm w świadomości uczniów szkół podstawowych i średnich*, [w:] *Przeglądowa konferencja naukowa*, AWF '92, Warszawa.
4. Rokita A. (1995), *Zainteresowania uczniów liceów ogólnokształcących zespołowymi grami sportowymi*, [w:] *Zespołowe gry sportowe w wychowaniu fizycznym i sporcie*, III Konferencja Naukowo-Metodyczna, Wrocław 20-21 X 1994.
5. Rokita A. (1997), *Zainteresowania formami aktywności ruchowej, a postawa wobec kultury fizycznej uczniów szkół ponadpodstawowych*, AWF Wrocław, praca doktorska.
6. Rokita A. (1998), *Zainteresowania uczniów szkół ponadpodstawowych formami aktywności ruchowej, a planowanie zajęć dydaktycznych z wychowania fizycznego* [w:] *Lekcja wychowania fizycznego*, AWF Poznań.
7. Strzyzewski S., Górna K. (1989), *Lekcje wychowania fizycznego i sport w opinii uczniów i uczennic*, AWF Katowice.

PUPILS INTEREST IN MOTORIAL ACTIVITY OF THE VIII FORM ELEMENTARY SCHOOL – TOWNS AND VILLAGE

ANDRZEJ ROKITA, TADEUSZ RZEPA, EDWARD SUPERLAK
Academy of Physical Education Wrocław, Poland

Key words: pupils interest in motorial activity, elementary school

The aim of my research was to find answer for several question. First of all, What sorts of forms motorial activity are pupil interested in Elementary School – VIII form ? Are pupils (girls and boys) interested in different motorial activity ? Are pupils (girls and boys) who comes from different places (towns and villeges) interested in different forms motorial activity? In this aim I have surveyed 175 pupils. who comes from towns and villeges. The subject in inquiry which I used was: My the best fovourite forms motorial activity, which I would like to learn during the physical education (Rokita 1997).

СПОРТИВНІ ІГРИ В НАВЧАЛЬНІЙ ПРОГРАМІ З ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ ШКОЛЯРІВ 5-9 КЛАСІВ

АНДРІЙ КОЦУР

Зборівська гімназія №1

У державній національній програмі «Освіта» («Україна XXI століття») підкреслюється, що одним із основних шляхів реформування виховання є впровадження нових підходів, виховних систем, форм і методів виховання які відповідали б потребам розвитку особистості, сприяли розкриттю її талантів, духовно-емоційних, розумових і фізичних здібностей [1].

Заняття фізичною культурою відіграють важливу роль у підготовці всебічнорозвиненої молоді людини, здатної працювати в різних галузях народного господарства. В Концепції національного виховання, схваленій Всеукраїнською педагогічною радою 30 червня 1994 р. зазначено, що фізична культура є невід’ємним елементом загальної культури особистості, а повноцінний фізичний розвиток особистості, сформованість її фізичних здібностей, зміцнення здоров’я, гармонії тіла і духу, людини і природи є основою фізичного виховання [1].

Для розв’язання цих завдань у загально-освітніх школах користуються Програмами для загальноосвітніх навчальних закладів з фізичної культури, рекомендованими Міністерством освіти України.

Важливу частину програмного матеріалу становлять спортивні ігри.

Мета роботи - дослідити зміни співвідношення спортивних ігор до інших розділів програмного матеріалу 5-9 класів, оскільки комплексні програми з фізичної культури складають цілісну систему.

Проводячи дослідження ми аналізували програми 1972 р., 1977 р., 1993 р., 1998 р., де визначали кількість годин, що припадають на вивчення спортивних ігор у співвідношенні до загальної кількості годин, виділеної для вибраного класу.

Аналіз навчальних програм з фізичної культури засвідчує, що на спортивні ігри у 1972 р., відводилось в середньому на один клас 13 год., що становить 29,1% від загальної кількості, у 1977р. - 11 год. (16,2%), у 1993 р. - 16 год. (19,5%), у 1998 р. - 28 год. (41,2%).

Із загальної кількості годин, що виділені програмою для 5-9^{тих} класів у 1972 р., на спортивні ігри виділялось 64 год. (18,9%), у 1977 р. - 56 год. (16,5%), у 1993 р. - 80 год. (19,5%), у 1998 р. - 139 год. (40,4%).

Оцінюючи результати розрахунків, робимо висновок, що частка спортивних ігор в програмах, рекомендованих загальноосвітнім школам в різні роки, не однакова.

Так, порівняно з 1972 роком у 1977 році використання спортивних ігор на заняттях із фізичної культури помітно зменшилось на 2,4%. Роль спортивних ігор у 1993 році у порівнянні з 1977 роком зростає на 3%, а у порівнянні із 1972 роком на 0,6%. Характерно, що у 1993 році в склад спортивних ігор, що входять в програму, включається окрім волейболу, баскетболу, гандболу ще й футбол, хоч він не є обов'язковим з тієї причини, що вчитель 5-7-х класів вибирає дві спортивні гри, а починаючи з 8-го класу - одну.

Програмою 1998 року різко збільшується кількість годин, що виділяють для проведення спортивних ігор в навчальному процесі. З'ясувалося, що виникла необхідність різкого збільшення рухової активності учнів цих класів і при цьому розвивати фізичні якості, враховуючи анатомо-фізіологічні, вікові та інші особливості учнів.

Спортивні ігри за своєю суттю є багаторухливі та розвивають найрізноманітніші фізичні якості: швидкість, витривалість, гнучкість, силу, спритність, швидко-силові якості. Ігри виховують риси колективізму і сприяють психологічному задоволенню дітей.

Так, в 1998 році програмою загальноосвітньої школи передбачено обов'язкове вивчення різноманітних спортивних ігор. Зокрема, цільовою комплексною програмою розвитку футболу в Україні на 1997-2002 роки було порушене клопотання перед Міністерством освіти про внесення гри у футбол до програми навчання у загальноосвітніх школах, середніх і вищих навчальних закладах [5].

Розрахунки показали, що у 1998 році спортивні ігри у загальній кількості програмного матеріалу склали 40,4%, що, в свою чергу, на 20,9% більше, ніж у 1993 році і на 23,9% у 1977 році, на 21,5% (або 14,1%) - у 1972 році.

Отже, спортивні ігри займають чільне місце у комплексній програмі з фізичної культури загальноосвітньої школи і за останні роки стали чи не найголовнішою її частиною.

ЛІТЕРАТУРА

1. Вільчковський Е.С., Козленко М.П., Цвек С.Ф. Система фізичного виховання молодших школярів для викладачів та студентів вищих навчальних закладів освіти I-II рівнів акредитації: Навчально-методичний посібник. - К.: ІЗМН, 1998. - 232 с.
2. Программы восьмилетней школы. Физическая культура 4-8 классы. - К.: Радянська школа, 1972. - 90 с.
3. Програми середньої школи. Фізична культура 1-8 класи. - К.: Радянська школа, 1977. - 80 с.
4. Комплексні програми середньої загальноосвітньої школи. Фізична культура 1-11 класи. - К.: Освіта, 1993. - 54 с.
5. Цільова комплексна програма розвитку футболу в Україні на 1997-2002 роки. - К., 1997. - 72 с.
6. Програми для загальноосвітніх навчальних закладів. Фізична культура 1-11 класи. К.: Перун, 1998. - 64 с.

SPORT GAMES IN THE EDUCATIONAL PROGRAMME IN PHYSICAL TRAINING FOR PUPILS OF THE 5-9 TH FORMS

ANDRIY KOTSUR
Zboriv Gimnasium №1

The secondary schools' programmes in physical training for the 5-9 th forms are being analyzed. The correlation of sport gamts to other divisions of programme material is being designated. The dynamics of the development of sport games in school programmes has been established.